

بنیاد مستضعفان

مقدمه

بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، بنیاد شهید، و کمیته امداد امام خمینی نهادهای عمومی غیردولتی هستند. به طور کلی این نهادها دارای سه ویژگی مشترک زیر هستند: اول. با فرمان امام خمینی و پس از پیروزی انقلاب اسلامی (در سال‌های ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸) تشکیل شده و به همین لحاظ آنها را نهادهای انقلاب اسلامی می‌نامند؛ دوم، در زمینه تأمین و رفاه اجتماعی با توجه به جمعیت تحت پوشش و خدمت‌گیرندگان می‌توانند نقش مهمی در کشور ایفاء کنند؛ و سوم، از منابع مالی و اعتبارات دولتی و غیردولتی استفاده می‌کنند و با بهره‌گیری از سرمایه خود دارای فعالیت اقتصادی در کشور هستند. در این جا گزارشی اجمالی از وظایف، تشکیلات، نیروی انسانی، فعالیت‌ها و عملکرد، و منابع مالی آنها ارائه خواهد شد.

بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی

۱) وظایف

اساسنامه بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی در سال ۱۳۷۰ با تأیید مقام رهبری به ثبت رسیده است. بنیاد در زمره نهادهای انقلاب اسلامی است که در اسفندماه ۱۳۵۷ حسب فرمان امام خمینی و در اجرای وظایف زیر تأسیس شد:

۱-۱) تمرکز، اداره، نظارت و بهره‌برداری از کلیه اموال باقیمانده از سلسله پهلوی و وابستگان آنها که از طریق مصادره به بنیاد منتقل می‌شدند.

۱-۲) به مصرف رساندن درآمدهای بنیاد در راه بهبود زندگی مستضعفان و محرومان.

به موجب اساسنامه سال ۱۳۷۰ وظایف بنیاد به شرح زیر است:

الف- مبادرت به انجام امور اقتصادی اعم از صنعتی، کشاورزی، بازرگانی، خدمات، عمرانی، به منظور کسب درآمد و کمک به اجرای اهداف سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران؛

ب - رسیدگی به وضع معیشتی و امور اجتماعی و فرهنگی و نیز مراقبت و معالجه و اشتغال به کار برای جانبازان؛

ج - اجرای امور عام‌المنفعه به منظور بهبود بخشیدن به رفاه مادی و معنوی مستضعفان و نیازمندان از قبیل ایجاد مسکن، احداث مدارس، کمک‌های بلاعوض بر طبق سیاست کلی بنیاد؛

د- حفظ، نگهداری و تنظیم اسناد و مدارک تاریخی به‌جامانده از عوامل طاغوت در اختیار بنیاد به منظور بهره‌برداری‌های فرهنگی و تدوین تاریخ معاصر ایران که این اسناد و مدارک بر اساس ضوابطی که تعیین خواهد شد مورد استناد سایر دستگاه‌های مجاز نیز قرار خواهد گرفت.

۲) تشکیلات:

ساختار تشکیلاتی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی بسیار گسترده و متشکل از تعداد زیادی سازمان و معاونت به شرح زیر است:

الف - ستاد بنیاد (چهار معاونت، یک سازمان و دو اداره کل)

ب - بخش جانبازان (شش معاونت، چهاراداره کل، یک مرکز و یک صندوق)

ج - بخش مستضعفان و محرومان

د - سازمان‌های بخش اقتصادی (نه سازمان و شرکت متغیر شرکت آزاد راه تهران - شمال، سازمان

عمران و مسکن، سازمان کشاورزی و صنایع غذایی، سازمان حمل و نقل، سازمان سیاحتی و ...)

و- واحدهای مستقل (سه موسسه و یک اداره کل نظیر موسسه مالی و اعتباری بنیاد، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران).

۳) نیروی انسانی:

به موجب آمار در دسترس (سال ۱۳۷۶) بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی دارای ۹۳۹۹ نفر پرسنل بوده که ۷۹٪ آنها رسمی هستند. در برخی حوزه‌ها نیز معاونت اقتصادی و برنامه‌ریزی ۷۰٪ پرسنل دارای تحصیلات لیسانس و بالاتر می‌باشد و در برخی دیگر نیز معاونت فرهنگی و

هنری بخش جانبازان و بخش مستضعفان و جانبازان به ترتیب ۶۶٪ و ۸۵٪ پرسنل دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم است.

۴) فعالیت‌ها و عملکرد:

در حال حاضر بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی دارای ۳۰۰ شرکت و واحد اقتصادی در زمینه صنایع نساجی، شیمیایی و سلولزی، ذوب و فلزات و فرآورده‌های نفتی، کشاورزی، صنایع غذایی، صنایع تبدیلی، عمران و مسکن، حمل و نقل، هتل‌داری، ایرانگردی، بازرگانی، خدمات اجتماعی و فرهنگی است که با بودجه سالانه‌ای بیش از ۱۱۰۰۰ میلیارد ریال فعالیت می‌کند. بنیاد شامل سه بخش اقتصادی، جانبازان و محرومان و مستضعفان است.

۴/۱) بخش اقتصادی

بخش اقتصادی شامل سازمان‌های صنایع و معادن و مسکن، کشاورزی و صنایع غذایی، سیاحتی و مراکز تفریحی، حمل و نقل، بازرگانی اموال و املاک و شرکت آزاد راه تهران - شمال و سه موسسه مالی و اعتباری (با بیش از ۲۰۰ شعبه در سطح کشور)، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران و موسسه حسابرسی و خدمات مالی و مشاوره‌ای و یک اداره کل موزه‌ها است.

۴/۲) بخش جانبازان

این بخش ارائه خدمات بهداشت و درمان، آموزش، اشتغال، فرهنگی، اجتماعی، هنری و تسهیلات رفاهی به جانبازان را به عهده دارد. بودجه این بخش برای سال ۱۳۷۷ رقمی در حدود ۷۰۰ میلیارد ریال بوده است. راه‌اندازی ۶۶ مرکز بهداشتی درمانی تخصصی و توانبخشی از جمله اقدامات بنیاد در این زمینه بوده است. طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶ حدوداً ۴/۳۰۰/۰۰۰ مورد معاینه جانبازان توسط پزشکان بنیاد صورت گرفته است و در همین دوره ۱۵۰۰۰۰ عمل جراحی و ۴۲۰۰۰۰ مورد خدمات دندانپزشکی و ۱۷۰۰۰۰ مورد خدمات فیزیوتراپی و توزیع ۱۱ میلیون فقره تجهیزات پزشکی میان جانبازان انجام شده است.

در زمینه فرهنگی در طول سالهای ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶ حدوداً ۲/۲۰۰/۰۰۰ مورد خدمات آموزشی، ۱۰ فیلم سینمایی، و ۱۲۷ برنامه تلویزیونی خاص جانبازان تهیه شده است.

همچنین بیش از ۳۰۰/۰۰۰ نفر از جانبازان در قالب تورهای زیارتی به اماکن متبرکه اعزام شده‌اند و ضمن آن که بیش از ۵۰۰/۰۰۰ نفر از جانبازان و خانواده آنان به فعالیت‌های فرهنگی ورزشی جذب شده‌اند.

در بخش مسکن جانبازان از کل جانبازان بالای ۷۰ درصد تعداد ۶۰۰۰ نفر دارای مسکن شده و از جانبازان ۵۰ تا ۶۹ درصد نیز ۸۹۵۰ نفر دارای مسکن تکمیل شده هستند. برای ساخت بنا جهت ارائه خدمات فرهنگی - بهداشتی به جانبازان نزدیک ۱۵ میلیارد ریال هزینه شده است. به علاوه یک مرکز عالی تحقیقات و اطلاع‌رسانی در بنیاد تاکنون نزدیک به ۴۸ پروژه تحقیقاتی به انجام رسانده است.

۴/۳) بخش مستضعفان و محرومان

در بخش مستضعفان و محرومان ۶۰۰ هزار دست لباس در سال ۱۳۷۶ بین دانش‌آموزان محروم واجد شرایط توزیع شده که برای اجرای این طرح از سوی بنیاد ۶۷ میلیارد ریال هزینه شده است. همچنین این بخش در سال حدود ۱۰ میلیارد ریال وام تحصیلی، درمانی، ازدواج و مسکن به واجدین شرایط پرداخت می‌کند.

طرح‌های سرمایه‌گذاری حوزه ریاست و
مناطق محروم بنیاد در طی سالهای (۷۷-۷۴)

(میلیون ریال - هزار دلار)

ردیف	نام طرح	سرمایه‌گذاری ریالی	سرمایه‌گذاری ارزی
۱	نمایشگاه تاریخ	۲۰۶۳	
۲	پالایشگاه قطران	۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
۳	ایران - پاکستان	۱۲۰۷۱	
۴	مسجد کبود ایروان	۴۵۳۳	
۵	مسجد نخجوان	۱۷۵۰	
۶	ساختمان شهید منتظری	۱۳۴۳۰۵	
۷	نمایشگاه زمان	۵۳۱	
۸	لنجوجین	۲۳۵	
۹	واحد‌های فرهنگی و ورزشی آذربایجان غربی	۲۵۵۰	
۱۰	واحد‌های آموزشی آذربایجان غربی	۳۰۰۰	
۱۱	واحد‌های فرهنگی و هنری مازندران	۱۴۰۰	

۱۲	واحدهای آموزشی مازندران	۲۴۰۰	
۱۳	واحدهای قالی باقی مازندران	۵۰۰	
۱۴	واحدهای آموزشی کهگیلویه و بویر احمد	۵۲۰	
۱۵	واحدهای بهداشتی کهگیلویه و بویر احمد	۴۰	
۱۶	خزانه‌ها	۳۵۹	
۱۷	آزادراه تهران شمال	۲۱۳۸۸۲	
۱۸	توسعه و سرمایه‌گذاری غرب کشور	۷۳۰	
۱۹	بی وی سی ایران	۷۰۰	
۲۰	پژوهش و مطالعات	۶۲۸۸	
۲۱	کاخ رامسر	۴۸۰	
	جمع کل	۴۲۸۳۲۷	۴۰۰۰۰

۵) منابع مالی

منابع مالی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی عمدتاً شامل موارد زیر است:

(۱) اموال، املاک و دارائی‌های مصادره‌شده؛

(۲) درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی و سپرده‌گذاری؛

(۳) اعتبارات تخصیص‌یافته در بودجه عمومی دولت.

جمع اعتبارات تخصیص‌یافته از محل بودجه عمومی کشور به بنیاد در سال ۱۳۸۰ در حدود ۱۲۱۴ میلیارد ریال است.

منابع و مصارف بنیاد طی سال ۱۳۷۶ (میلیارد ریال)

۳۳۰/۷	منافع حاصل از فعالیت‌های اقتصادی
۱۹۲/۲	فروش اموال و املاک
۱۶۱/۴	مالیات
۱۱۷/۴	فروش سهام
۶۴/۶	کمک‌های دولت
۱۶۲/۲	سرمایه‌گذاری‌ها
۹۰/۸	هزینه‌های سناد بخش اقتصادی

۲۱/۴	بازپرداخت دیون و تعهدات
۳۸۶/۶	اعتبار بخش جانپازان
۱۸۵/۷	اعتبار بخش محرومان

کمیته امداد امام خمینی

کمیته امداد امام خمینی در ۱۴ اسفند ۱۳۵۷ با حکم امام خمینی تشکیل شد. کمیته امداد در زمره نهادهای انقلاب اسلامی و از نوع مؤسسات غیردولتی است که مرکز اصلی آن در تهران است. در تمامی شهرستان‌ها و اکثر بخش‌های کشور و در بعضی از نقاط خارج از کشور نیز شعبه دارد.

۱) وظایف

آخرین اساسنامه کمیته امداد امام خمینی در سال ۱۳۶۶ به تأیید امام خمینی رسیده است. این نهاد تحت نظر مستقیم مقام رهبری قرار دارد و به موجب ماده ۱۰ اساسنامه، استمرار یا انحلال این نهاد از اختیارات ایشان است. شورای مرکزی کمیته امداد پس از ولی فقیه عالی‌ترین رکن این نهاد است و مسئولیت کلی کارها و امور را عهده‌دار است. اعضای این شورا به موجب ماده ۱۲ اساسنامه عبارتند از آقایان عسگراولادی، شفیق، حاجی‌حیدری، نیری و حجت‌الاسلام کروی. منابع مالی این نهاد مطابق ماده هفت اساسنامه شامل موارد زیر است:

- ۱) کمک‌های مستقیم مقام رهبری
- ۲) اعتبارات دولت جمهوری اسلامی ایران
- ۳) کمک‌های مردمی، مؤسسات، نهادها و ارگان‌ها
- ۴) دریافت صدقات، نذورات و هدایا
- ۵) درآمدهای حاصل از فعالیت بخش‌ها و امور اقتصادی کمیته امداد امام

در مقابل. وظایف اساسی کمیته امداد امام به شرح ذیل است:

۱) تلاش در جهت شناخت انواع محرومیت، رنج و کمبود. نارسایی مادی و معنوی افراد و خانواده‌های محروم؛

۲) کوشش جدی در یافتن محرومان و امداد در حد ضرورت برای رفع محرومیت آنان از طریق اعطای کمک‌های بلاعوض، وام و ایجاد کار مناسب؛

۳) اقدام در رفع درد و رنج افراد و خانواده‌های محروم، اعم از رنج جسمی و روانی و اخلاقی با مراجعه و کمک‌های آموزشی، دارویی، درمانی، مالی و اخلاقی و در صورت ضرورت اعزام به خارج از کشور برای درمان از طریق مجاری قانونی؛

۴) همت در برطرف کردن کمبودهای افراد و خانواده‌های نیازمند در مناطق مختلف کشور در حد ضرورت با اعطای وام برای جهیزیه، ازدواج، تحصیل، معالجه و تامین مسکن و سایر موارد ضروری؛

۵) آمادگی نسبی برای جبران نارسایی‌هایی که در مناطق مختلف کشور در مقابله با مشکلات موجود است، از قبیل نارسائی‌های باقیمانده از تصادفات، اتفاقات و رویدادهای طبیعی و تجاوزات و تعدیات دشمنان داخلی و خارجی؛

۶) حضور نسبی برای تکمیل فعالیت‌های آموزشی، فرهنگی و تبلیغاتی در مناطقی که امکانات کافی وجود ندارد؛

۷) تعاون، همکاری و هماهنگی با ارگان‌های دولتی و نهادهای انقلابی رسمی و مؤسسات خیریه بر اساس مقررات و متناسب با امکانات و مقدرات؛

۸) تهیه و تنظیم برنامه‌های آموزشی و فرهنگی و تربیتی در جهت رشد فکری و تقویت روحیه امدادگیری، آموزش مهارت‌های لازم به افراد تحت پوشش، شناساندن فعالیت‌ها و کارهای انجام‌شده کمیته با توجه به اصول و معارف اسلامی از طریق تشکیل کلاس‌های آموزشی و اردوهای تربیتی و سمینارها و غیره؛

۹) تلاش در جهت تشویق و ترغیب مردم به انفاق و ایثار و کمک به محرومان و مستضعفان و کوشش در جذب هدایای مردمی؛

۱۰) فراهم آوردن امکانات و تسهیلات جهت خودکفا کردن محرومین از طریق آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و ایجاد امکانات تولیدی و کمک‌های سرمایه‌ای.

۲) تشکیلات:

تا پایان سال ۱۳۷۹ کارکنان شاغل در کمیته امداد امام خمینی ۱۶۲۱۸ نفر بود که از این تعداد ۱۳۵۳۵ نفر پرسنل رسمی هستند. به طور کلی تشکیلات کمیته امداد در حوزه ستادی و استانی شامل سطوح زیر است:

۲/۱) شورای مرکزی:

این شورا که تحت نظر مقام رهبری است متشکل از اعضای شورا، دبیرخانه شورا، دفتر نمایندگان ولی فقیه، اداره امور عمومی و دفتر بازرسی و حسابرسی می‌باشد و دارای ۵۸ پست سازمانی است. سیاستگذاری و تعیین خط‌مشی‌های امداد از طریق شورای مرکزی صورت می‌پذیرد.

۲/۲) حوزه ستادی:

کمیته امداد امام خمینی دارای تشکیلات بسیار گسترده در سطح حوزه بوده به طوری که در تشکیلات حوزه ستادی کمیته امداد مجموعاً ۱۱ معاونت و ۴۰ دفتر و اداره کل وجود دارد و تا پایان سال ۱۳۸۰ تعداد ۱۵۰۹ پست سازمانی مصوب در این حوزه پیش‌بینی شده است. اغلب وظایف و فعالیت‌های واحدهای حوزه ستادی امداد دارای ماهیت اجرایی است. در واقع حوزه ستادی (دفتر مرکزی) کمیته امداد خود نیز یک واحد امداد رسانی (همانند واحدهای استانی و شهرستانی) است که به مددجویان به طور مستقیم خدمات ارائه می‌کند.

۲/۳) دفاتر استان:

کمیته امداد امام خمینی دارای ۲۹ واحد استانی زیر نظر مستقیم سرپرست کمیته امداد است که تحت عنوان «دفتر استان» نامیده می‌شوند و از نظر ساختاری بسته به وسعت، جمعیت و تعداد مددجویان در سه نوع (درجه ۱، درجه ۲ و درجه ۳) وجود دارد.

۲/۴) شاخه‌ها و واحدهای شهرستان و روستا:

تا پایان سال ۱۳۷۹ وضعیت شاخه‌ها و واحدهای عملیاتی کمیته امداد در سطح شهرستان و دهستان به شرح زیر بود:

۱) شاخه اصلی (۵۵۳ واحد)

۲) شاخه فرعی (۲۸۵ واحد)

۳) شعبه (۲۳۵ واحد)

۴) خوابگاه (۱۱۰ واحد)

۵) کارگاه خودکفایی (۱۴۵ واحد)

۶) اردوگاه (۱۹ واحد)

۷) کانون فرهنگی (۵۱ واحد)

۸) نفاهنگاه (هشت واحد)

۳) نیروی انسانی:

به موجب آخرین آمار، کمیته امداد تعداد ۱۶۲۱۸ نفر پرسنل دارد ضمن این که تعداد ۵۷۱۲۰ نفر از مردم به طور افتخاری با کمیته امداد همکاری می‌کنند. در حدود ۷۶٪ پرسنل اصلی کمیته امداد دارای تحصیلات دیپلم و زیر دیپلم و ۱۵/۴٪ دارای تحصیلات لیسانس و بالاتر هستند.

۴) فعالیت‌ها و عملکرد

اهم فعالیت‌های کمیته امداد امام خمینی به شرح زیر است:

تأمین مستمری مشمولین طرح مددجویی، تأمین مستمری مشمولین طرح شهید رجایی، تأمین هزینه ازدواج و جهیزیه، امداد به آسیب‌دیدگان، پرداخت وام قرض‌الحسنه، خدمات حقوقی و قضایی به نیازمندان، تأمین خدمات حمایتی خاص و موردی، اطعام و افطاریه محرومین، طرح بازگشت مهاجرین به روستاها، طرح توسعه بشاگرد، طرح حمایت از ایتمام (طرح اکرام)، کمک از محل درآمدهای جشن نیکوکاری، کمک از محل درآمدهای جشن عاطفه‌ها، برنامه ارائه خدمات مشاوره و مددکاری، تأمین و احداث مسکن، تعمیر و تکمیل واحدهای مسکونی، پرداخت وام خودکفایی، استفاده از تسهیلات تبصره‌های قانون بودجه، طرح حضرت زینب (س)، ایجاد فضای خودکفایی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کاربایی (فراهم کردن زمینه اشتغال غیرمستقیم مددجویان)، ایجاد و اداره کارگاه‌های آموزشی، کمک به تأمین هزینه تحصیلی دانش‌آموزان، کمک به تأمین هزینه‌های تحصیلی دانشجویان، تأمین نیازهای آموزشی بزرگسالان، ایجاد و اداره خوابگاه‌های دانش‌آموزی، ارائه خدمات تربیتی به دانش‌آموزان، بهداشت و درمان و امور بیمه، و حمایت‌های خارج از کشور.

عملکرد برخی از بخش‌های کمیته امداد در سال ۱۳۷۹

(مبلغ به هزار ریال)

طرح شهید رجایی		طرح مددجویی						
مبلغ کمک پرداختی (تقریبی)	تعداد خانوار	مبلغ کمک	موردی	دائمی				
		پرداختی	نفرات	خانوار				
۶۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۶۴۵۳۰۰	۱۴۸۲۱۲۸۳۱۴	۱۷۰۶۳۲۲	۷۴۳۹۳۰				
امور بیمه و خدمات درمانی		حمایت از خانواده زندانیان تحت پوشش						
مبلغ هزینه (تقریبی)	تعداد افراد بیمه شده	مبلغ		خانوار				
۳۴۶/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰۷۱۳۸	۶۱۰۳۳۸۵۵		۳۷۸۵۵				
فعالیت‌های خودکفایی								
تعداد کارگاه آموزشی تولیدی	تعداد موارد کاربایی	افراد آموزش فنی و حرفه‌ای	وام زنان سرپرست خانوار روستایی (طرح حضرت زینب (س))		وام تبصره ۳ و سایر تبصره‌های بودجه		پرداخت وام خودکفایی امداد	
			تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
۱۴۵	۵۲۰۴	۴۸۴۰۶	۲۲۴۹۵۵۸	۱۳۶۷۲	۵۹۷۰۰۲۴	۳۹۶۴۲	۲۵۶۳۰۱۹۳	۲۷۸۹۶

فعالیت‌های حمایتی برون‌مرزی کمیته امداد

<p>۲۸ واحد ۴۰۴ هزار خانوار ۱۱۶۵ هزار نفر ۹۲/۱ میلیون دلار</p>	<p>الف) لبنان: کل واحدهای امداد (پایان سال ۷۹): تعداد مددجو (پایان سال ۷۹): کمک‌های پرداختی (سالهای ۷۹ تا ۶۶):</p>
<p>۱ واحد ۱/۱ هزار خانوار. ۴۰۸ هزار نفر ۶۵/۲ میلیون لیره سوریه</p>	<p>ب) سوریه: کل واحدهای امداد (پایان سال ۷۹): تعداد مددجو (پایان سال ۷۹): کمک‌های پرداختی (سال ۷۶ تا ۷۹):</p>
<p>۴ واحد ۲/۶ هزار خانوار. ۱۰/۸ هزار نفر ۶۳/۶ میلیارد افغانی</p>	<p>ج) افغانستان: تعداد شاخه اصلی (سه ماهه اول سال ۷۷): تعداد مددجو (سه ماهه اول سال ۷۷): کمک‌های پرداختی (سال‌های ۷۷ تا ۷۷):</p>
<p>۲۲ واحد ۷/۶ هزار خانوار. ۲۲/۳ هزار نفر ۱۳/۲ میلیارد مبات ۴۹۰ میلیون ریال</p>	<p>د) جمهوری آذربایجان: کل واحدهای امداد (پایان سال ۷۹): تعداد مددجو (پایان سال ۷۹): کمک‌های پرداختی به مددجویان (۷۲ تا ۷۹): کمک‌های ارسالی برای آوارگان (سال ۷۳):</p>
<p>۱۷ واحد ۵/۱ هزار خانوار. ۲۴/۵ هزار نفر ۲/۸ میلیارد ریال ۵/۵۲ میلیارد ریال</p>	<p>ه) تاجیکستان: کل واحدهای امداد (پایان سال ۷۹): تعداد مددجو (پایان سال ۷۹): کمک‌های پرداختی (سالهای ۷۳ تا ۷۹): و) ارسال کمک برای آوارگان بوسنی و هرزگوین (سالهای ۷۱ تا ۷۴)</p>
<p>۴/۷ میلیارد ریال</p>	<p>ز) ارسال کمک برای آوارگان عراقی (سال ۷۰):</p>
<p>۲/۲ میلیارد ریال</p>	<p>ح) ارسال کمک برای مسلمانان فلسطین (سالهای ۷۴ تا ۷۹):</p>
<p>۱/۴ میلیارد ریال</p>	<p>ط) ارسال کمک برای مسلمانان چین (سال ۷۸):</p>
<p>۶/۳ میلیارد ریال</p>	<p>ی) ارسال کمک برای مسلمانان کوزوو (سال ۷۸):</p>

۵) منابع مالی

منابع مالی کمیته امداد امام‌خمينی عموماً شامل سه بخش زیر می‌شود:

۱) اعتبارات تخصیص‌یافته از بودجه عمومی دولت

۲) درآمدهای حاصله از کمک‌های نقدی و غیرنقدی مردم

۳) درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری سازمان اقتصادی وابسته به کمیته امداد

اعتبارات تخصیص‌یافته به کمیته امداد امام از محل بودجه عمومی کشور در سال ۱۳۸۰ در حدود

۲۱۲۶ میلیارد ریال و هزینه‌های پرسنلی کمیته امداد در این سال ۳۰۰ میلیارد ریال بوده است.

اعتبارات کمیته امداد امام از محل بودجه عمومی کشور (سال ۱۳۸۰)

شرح برنامه	اعتبارات (به هزار ریال)	
	عمرانی	جاری
کل اعتبارات	۲۳/۰۰۰/۰۰۰	۲/۱۰۳/۰۰۰/۰۰۰
انفورماتیک	—	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
خدمات رفاهی	—	۱۹۵/۰۰۰/۰۰۰
حمایت خانواده	۲۳/۰۰۰/۰۰۰	۴۸۷/۲۰۰/۰۰۰
خدمات فرهنگی آموزشی	—	۱۸۰/۰۰۰/۰۰۰
حمایت از زنان و کودکان بی سرپرست	—	۸۲۳/۰۰۰/۰۰۰
خدمات اداری	—	۴۰۵/۰۰۰/۰۰۰
تحقیقات اجتماعی	—	۸۰/۰۰۰
شرح شهید رجایی	عمرانی	جاری (کل)
کل اعتبارات	—	۶۸۷/۰۰۰/۰۰۰
حمایت خانواده	—	۳۹۷/۰۰۰/۰۰۰
حمایت از زنان و کودکان بی سرپرست	—	۲۹۰/۰۰۰/۰۰۰
حمایت خانواده (کمک به صندوق وام زندانیان)	—	۵۵/۰۰۰/۰۰۰
بیمه‌های اجتماعی نیازمندان	—	۱۷/۰۰۰/۰۰۰
بیمه درمان افشار آسیب‌پذیر	—	۴۰۳/۰۰۰/۰۰۰

درآمدهای اختصاصی کمیته امداد امام خمینی در سال ۱۳۷۹ مجموعاً ۳۷۵/۴ میلیارد ریال بوده که ۸۲/۴ درصد آن (۳۰۹/۵ میلیارد ریال) وجوهای نقدی و ۱۷/۶ درصد (۶۵/۹ میلیارد ریال) وجوهای امانی بوده که به شرح جدول زیر است:

توزیع درآمدهای اختصاصی کمیته امداد امام در سال ۱۳۷۹

ردیف	منبع درآمد	مبلغ (میلیارد ریال)	درصد
۱	صندوق صدقات	۱۶۶/۲	۴۴/۳
۲	کمک‌های مردمی جهت اطعام و فطریه	۱/۲	۰/۳
۳	کمک مردمی جهت تأمین جهیزیه	۲/۶	۰/۷
۴	کمک‌های سازمان‌ها	۴۴/۶	۱۱/۹
۵	درآمد مؤسسات و واحدهای تابعه	۱۹/۲	۵/۱
۶	مجتمع اقتصادی	۲۵/۷	۶/۸
۷	کمک وزارت بازرگانی	۵۰	۱۳/۳
۸	وجوهای امانی	۶۵/۹	۱۷/۶

بنیاد شهید انقلاب اسلامی

(۱) وظایف

بنیاد شهید انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ در اجرای فرمان امام خمینی تأسیس شد و به موجب اساسنامه در زمره نهادهای انقلاب اسلامی است. بر طبق ماده سه اساسنامه هدف از تشکیل بنیاد شهید موارد زیر است:

(۱) احیاء، حفظ و ترویج فرهنگ شهادت در جامعه؛

(۲) زنده نگه داشتن یاد و نام شهیدان انقلاب اسلامی و حفظ آثار آنها؛

(۳) تجلیل، تکریم، صیانت و حمایت از خانواده‌های معظم شهدا؛

(۴) تلاش برای استفاده از امکانات عمومی جامعه و نظام و نیز بهره‌گیری از سرمایه و دارایی بنیاد برای رشد و اعتلای مادی و معنوی خانواده‌های معظم شهدا؛

(۲) تشکیلات

تشکیلات بنیاد شهید انقلاب اسلامی متشکل از حوزه ستادی و تعداد ۲۸ اداره کل در استان‌های کشور است. در ساختار تشکیلاتی حوزه ستادی بنیاد شهید چهار معاونت و تعداد ۲۲ دفتر و اداره کل و در حدود ۸۰۰ پست سازمانی پیش‌بینی شده است.

(۳) نیروی انسانی

در حال حاضر بنیاد شهید انقلاب اسلامی دارای تعداد ۶۹۰۴ نفر پرسنل هستند که تعداد ۶۵۷۹ نفر رسمی بوده و در حدود ۱۹٪ دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر و ۷۵٪ دارای مدرک تحصیلی دیپلم و پایین‌تر می‌باشند.

(۴) فعالیت‌ها و عملکرد

فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی بنیاد شهید متنوع و اهم آن به شرح زیر است:

(۱) پرداخت حقوق و مزایا به خانواده شهدا (۲۲۱/۰۰۰ میلیارد ریال در سال ۷۹)

(۲) تأمین وام مسکن خانواده شهدا (۹۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۹ برای ۲۷۰۰ نفر)

(۳) ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به خانواده شهدا (۹ میلیارد ریال برای ۱۴۲۴۲ نفر در سال

۱۳۷۹)

(۴) اعطای وام جهت طرح‌های صنعتی، خدماتی و کشاورزی به خانواده شهدا (اعطای مبلغ ۵۶

میلیارد ریال به ۴۳۲۹ طرح در سال ۱۳۷۹)

۵) ارائه معرفی نامه جهت استخدام خانواده شهدا (صدور ۶۲/۰۰۰ معرفی و استخدام ۸۰۰۰ نفر در سال ۱۳۷۹)

۶) تامین جهیزیه ازدواج خانواده شهدا (۲۰ میلیارد ریال برای ۵۰۲۶ مورد در سال ۱۳۷۹)

۷) ارائه خدمات و اعطای اعتبارات مددکاری (۳۳ میلیارد ریال)

۸) فعالیت های فرهنگی و آموزشی (پرداخت ۷۰ میلیون ریال هزینه آموزشی افراد در مدارس)

شاهد)

۹) حمایت در جهت ورود خانواده شهدا به دانشگاه ها (۲۶۲۴۶ نفر دانشجویی تحت پوشش)

۵) منابع مالی

به موجب ماده هفت اساسنامه، منابع مالی بنیاد شهید انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

۱) کمک های مقام رهبری

۲) کمک ها و اعتبارات مصوب در بودجه عمومی کشور

۳) درآمدهای حاصل از فعالیت های اقتصادی بنیاد

۴) هدایا و کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی

بودجه بنیاد شهید از محل اعتبارات تخصیص یافته بودجه عمومی کشور در سال ۱۳۸۰ معادل

۳۱۰۰ میلیارد ریال بوده است. مجموع هزینه های اداری، پرسنلی و پشتیبانی ۲۸ استان بنیاد شهید

در سال ۱۳۷۹ معادل ۱۰۷۸ میلیارد ریال بوده است.

اعتبارات تخصیص یافته به بنیاد شهیدی

از محل بودجه عمومی کشور

(ارقام به میلیارد ریال)

مبلغ	شرح
۲/۷۰۰/۰۰۰	۱) منابع ۲/۷۰۰
۲/۲۳۶/۰۰۰	- پرداخت حقوق خانواده شاهد
۱۲/۰۰۰	- هزینه های اداری و پرسنلی
۷۱/۰۰۰	- آموزش عالی و عمومی
۸/۰۰۰	- گلزار شهدا
۷۷/۰۰۰	- اشتغال
۴۲/۰۰۰	- شهدای بین الملل (فلسطین و لبنان)
۱۳۴/۰۰۰	- سایر

۳۹۰/۰۰۰	(۲) سایر منابع
۹۸/۸	- فعالیت‌های فرهنگی
۳۴	- پژوهش (مراسم شهدا، تحقیق در خصوص شهدا، موزه شهدا و گلزار شهدا و ...)
۱۸۰	- تعاون (مسکن، درمان و بیمه مضاعف خانواده شهدا، کمک‌های اضطراری بلاعوض)
۵	- شهدا بین‌الملل
۷۲/۲	- سایر

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

(۱) وظایف

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی یکی از نهادهای انقلاب اسلامی است که در سال ۱۳۵۸ به فرمان امام خمینی و به منظور تأمین مسکن محرومان به‌ویژه روستائیان تشکیل شد. اساسنامه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در سال ۱۳۶۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

وظایف بنیاد مسکن مطابق فصل دوم اساسنامه به شرح زیر است:

(۱) مطالعه و بررسی در زمینه تشخیص و تعیین نیازمندی‌های مسکن محرومان اعم از روستایی و شهری و فراهم آوردن موجبات اجرای آن با مشارکت، همکاری و خودیاری مردم و دستگاه‌های مختلف

(۲) تهیه طرح مجتمع‌های زیستی و واحدهای مسکونی ارزان‌قیمت و اجرای آنها به طور مستقیم یا با مشارکت مردمی با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذیربط در روستا و شهر

(۳) تهیه زمین مورد نیاز طرح‌ها و پروژه‌های بنیاد و آماده‌سازی آنها

(۴) کمک در جهت تأمین مصالح و مصرف وام‌های قرض‌الحسنه مسکن روستایی و ارزان‌قیمت شهری که محل منابع مالی سیستم بانکی کشور تأمین می‌شود

(۵) تهیه طرح‌های هادی و اصلاح معابر در روستاها با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط و اجرای آن با مشارکت مردم از محل اعتبارات مصوب واگذاری دولت

(۶) تهیه و ارائه طرح‌های لازم برای بازسازی و نوسازی مناطق مسکونی روستایی آسیب‌دیده در اثر جنگ، سیل، زلزله و سایر سوانح طبیعی و اجرای آنها با مشارکت مردم و هماهنگی با سازمان‌ها و ارگان‌های ذیربط.

۲) تشکیلات

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در حال حاضر علاوه بر حوزه ستادی و ۲۸ مرکز استان دارای ۱۲۰ شعبه در سراسر کشور و پنج سازمان وابسته شامل: سازمان بنیاد بتن ایران، شرکت سازمان توسعه مسکن، سازمان بانک ماشین‌آلات، مرکز پژوهش و مطالعات سوانح طبیعی و شرکت ایجاد محیط است.

۳) نیروی انسانی

نیروی انسانی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی متشکل از ۴۳۵۵ نفر است که تعداد ۵۹۴ (۱۳ درصد) دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر و ۳۱۹۹ نفر (۷۴ درصد) دارای مدرک تحصیلی دیپلم و پایین‌تر هستند.

۴. فعالیت‌ها و عملکرد

فعالیت‌های بنیاد مسکن انقلاب اسلامی عمدتاً به شرح زیر است:

- الف - صدور پروانه ساختمانی روستایی (که در سال ۱۳۷۹ معادل ۴۹۷۵۸ مورد بوده است)
- ب - بازسازی مناطق آسیب‌دیده از سوانح طبیعی (۵۹۴۴۱۲ واحد طی ۱۷ سال)
- ج - عمران روستایی (اجرای طرح‌های هادی روستایی ۱۱۴۱ مورد در طول ۱۷ سال)
- د - تحقیقات عمران روستایی و طرح‌های مطالعات منطقه‌ای (۲۶ پروژه تحقیقاتی و ۱۰ پروژه مطالعاتی در سال ۱۳۷۸)

هـ احداث کارخانجات و کارگاه‌های تولید مصالح ساختمانی (یک کارخانه و ۴۹ کارگاه) و- اجرای پروژه‌های عمرانی و انبوه‌سازی توسط ۱۳ شرکت تحت پوشش (۱۲۲۳۳ واحد مسکونی و ۹۹ پروژه عمرانی).

۵) منابع مالی

منابع مالی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شامل موارد زیر است:

- ۱) اعتبارات تخصیص‌یافته از محل بودجه عمومی
- ۲) کمک دولت و مردم از طریق حساب ۱۰۰ امام
- ۳) درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری و فروش مسکن و ارائه خدمات فنی
- ۴) درآمد حاصل از فروش .

در سال ۱۳۸۰ جمع درآمدهای بنیاد ۱۷۴ میلیارد ریال، اعتبارات دریافتی از بودجه عمومی دولت ۲۴۰ میلیارد ریال و سایر منابع ۱۴۰ میلیارد ریال بوده است.

آمار پروژه‌های در دست احداث بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

ردیف	نام شرکت	تعداد واحد مسکونی در قالب انبوه سازی	سایر پروژه‌های عمرانی	نام استان‌های مشمول ساخت
۱	شرکت توسعه مسکن کوبر	۳۳۹۱	۱۶ واحد تجاری - ۲ پروژه آماده سازی و راهسازی - ۸ پروژه اداری	کرمان - یزد - بندرعباس - تهران
۲	شرکت توسعه مسکن خزر	۱۴۵۸	۱ پروژه آماده سازی ۱۷۸ هکتاری و ۳۳ واحد تجاری	رشت - اردبیل - مازندران - قم
۳	شرکت توسعه مسکن اصفهان	۵۲۳	-	اصفهان
۴	شرکت توسعه مسکن تهران	۴۷۲	۲۸ واحد تجاری	تهران
۵	شرکت توسعه مسکن آذربایجان غربی	۱۴۸۸	۲ پروژه ساختمان اداری	آذربایجان غربی و شرقی - تهران
۶	شرکت توسعه مسکن خاوران	۷۵۷	۴ پروژه آماده سازی	خراسان - سیستان و بلوچستان
۷	شرکت توسعه مسکن سمنان	۹۳۳	-	سمنان
۸	شرکت توسعه مسکن خوزستان	۲۰۵	-	خوزستان
۹	شرکت توسعه مسکن غرب تهران	۱۴۹۲	-	لرستان - کرمانشاه - همدان
۱۰	شرکت توسعه مسکن زاگراس	۳۸۴	۱ پروژه فاضلاب - ۱ پروژه راهسازی	قزوین - کردستان
۱۱	شرکت توسعه مسکن لرستان مرکزی	۵۷۶	۱ پروژه اداری ورزشی	اراک - بندرعباس - تهران
۱۲	شرکت ارگ مسکن جنوب	۵۵۴	-	فارس - بوشهر - کهگیلویه و بویراحمد
۱۳	شرکت مهندسین مشاور توسعه مسکن تهران	-	۱۲ پروژه طراحی	در سطح کشور
	جمع کل	۱۲۲۳	۹۹	